

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par grozījumiem elektroenerģijas
sadales un pārvades sistēmas
pakalpojumu tarifu aprēķināšanas
metodikās

2023.gada 13.oktobris
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I. Konsultāciju dokumenta kopsavilkums	3
II. Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība	3
1) Pamatojums	3
2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	4
3) Sabiedrības mērķa grupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	4
4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	4
III. Cita informācija	5
Pārskats par Grozījumu projektos iekļautajiem metodiskajiem risinājumiem	5
1) Atļauto ieņēmumu aprēķināšana	5
2) Diferencēto tarifu struktūras pārskatīšana	5

Pielikumā:

1. Lēmuma projekts "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 28.novembra lēmumā Nr.1/41 "Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika"";
2. Lēmuma projekts "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 29.augusta lēmumā Nr.1/18 "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika"".

I. Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Konsultāciju dokumenta mērķis ir informēt sabiedrību un uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) lēmuma projektu "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 28.novembra lēmumā Nr.1/41 "Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika"" (turpmāk Sadales grozījumu projekts) un "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 29.augusta lēmumā Nr.1/18 "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika"" (turpmāk – Pārvades grozījumu projekts) (turpmāk abi kopā – Grozījumu projekti).

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 16.panta pirmo daļu pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu nosaka regulators likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" paredzētajā kārtībā vai pārvades sistēmas operators saskaņā ar regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, ja ir saņemta regulatora atļauja. Pārvades tarifu pirms to stāšanās spēkā publicē regulatora noteiktajā kārtībā, savukārt saskaņā ar minētā likuma 20.panta pirmo daļu sadales sistēmas pakalpojumu tarifu nosaka regulators likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" paredzētajā kārtībā vai sadales sistēmas operators saskaņā ar regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, ja ir saņemta regulatora atļauja. Sadales tarifu pirms to stāšanās spēkā publicē regulatora noteiktajā kārtībā. Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka regulators nosaka tarifu vai tarifu augšējās robežas aprēķināšanas un noteikšanas metodiku, kā arī tarifu vai tarifu augšējās robežas piemērošanas kārtību, ja nozares speciālie likumi neparedz citus tarifu noteikšanas principus.

Grozījumu projekti sagatavoti, lai būtisku izmaiņu gadījumā sistēmas operatori var īsākā termiņā pārskatīt ar Regulatora 2023.gada 22.maija lēmumu Nr.65 "Par akciju sabiedrības "Sadales tīkls" elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifiem"¹ (turpmāk – Lēmums Nr.65) un lēmumu Nr.64 "Par akciju sabiedrības "Augstsprieguma tīkls" elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem"² (turpmāk – Lēmums Nr.64) apstiprinātos tarifus. Grozījumu projektu plānotais spēkā stāšanās laiks – 2023.gada 6.novembris.

Priekšlikumus un komentārus par Grozījumu projektiem lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, kā arī elektroniskā veidā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2023.gada 27.oktobrim.

Regulatora sagatavotie Grozījumu projekti ir pievienoti šā dokumenta pielikumā.

II. Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Regulators Lēmuma Nr.65 un Lēmuma Nr.64 lemjošās daļas 2.1.apakšpunktā noteica tarifu periodu no 2023.gada 1.jūlija līdz 2024.gada 31.decembrim, kas veido 18 mēnešus.

Ņemot vērā, ka kopš sadales un pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu apstiprināšanas ir mainījies elektroenerģijas daudzums (patēriņš) un pieprasītā jauda elektroenerģijas sadales sistēmā, ir nepieciešams veikt elektroenerģijas daudzuma korekciju, kas ietekmē atļautos ieņēmumus.

Pēdējā gada laikā ir notikušas būtiskas izmaiņas elektroenerģijas cenā, piemēram, 2022.gada septembra vidējā Latvijas cenu zonas elektroenerģijas cena bija 350 EUR par MWh, bet 2023.gada septembra elektroenerģijas cena bija 117 EUR/MWh, kas ir par 66% zemāka. Pašreiz spēkā esošo tarifu aprēķinā ietvertā elektroenerģijas zudumu cenas prognoze tika veikta 2023.gada pavasarī,

¹ <https://likumi.lv/ta/id/342097>

² <https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/editor/ED/Elektroenerģija/Tarifi/Par%20AS%20Augstsprieguma%20t%C4%ABkls%20p%C4%81rvades%20tarifiem.pdf>

balstoties uz tā brīža elektroenerģijas prognozētajām cenām. Kopš pavasara ir mainījušās elektroenerģijas cenas prognozes un līdz ar to arī elektroenerģijas zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas.

Grozījumu projekti papildina regulējumu, lai saīsinātu pirmo tarifu periodu no 18 uz sešiem mēnešiem un noteiktu sistēmas operatoriem pienākumu šā gada novembrī iesniegt informāciju par pirmā tarifu perioda regulatīvā rēķina atlikumu. Minētā pieeja atbilst Regulatora 2022.gada 28.novembra lēmuma Nr.1/41 "Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika" 29.punktā un Regulatora 2022.gada 29.augusta lēmuma Nr.1/18 "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika" 31.punktā noteiktajai pieejai ieņēmumu korekcijas veikšanai.

Sadales grozījumu projekts arī paredz sistēmas operatoram tiesības pārskatīt diferencēto tarifu struktūru. Struktūras izmaiņu gadījumā nepieciešams veikt publisko konsultāciju, tomēr šajos specifiskajos apstākļos to nav iespējams veikt spēkā esošajā regulējumā noteiktajos termiņos (ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms atļaujas izmantošanas), tāpēc Sadales grozījumu projekts šim specifiskajam gadījumam paredz speciālus (īsākus) termiņus jaunās diferencēto tarifu struktūras iesniegšanai Regulatoram.

Pārvades grozījumu projekts paredz sistēmas operatoram tiesības Lēmumā Nr.64 noteikto atļauto ieņēmumu samazināšanai izmantot uzkrātos pārslodzes ieņēmumus, par kuriem nav pieņemts lēmums to izlietošanai. Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifa samazinājums nodrošinās arī AS "Sadales tīkls" elektroenerģijas sadales sistēmas izmaksu samazinājumu.

Sagatavotie Grozījumu projekti paredz pārejas noteikumus īpaši šai konkrētai faktiskai situācijai un neparedz mainīt līdzšinējo pieeju attiecībā uz nākamajiem apstiprināmajiem tarifu projektiem.

Grozījumu projektos paredzētās izmaiņas tarifos varēs piemērot ar 2024.gada 1.janvāri pie nosacījuma, ka sistēmas operatori savlaicīgi publicēs jaunās tarifu vērtības un tās būs aprēķinātas atbilstoši metodikai.

2) Projektu izstrādē iesaistītās institūcijas

Grozījumu projektu izstrādē nav iesaistīto institūciju.

3) Sabiedrības mērķa grupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektos ietvertais regulējums ietekmēs lielāko elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru - akciju sabiedrību "Sadales tīkls" un elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru - akciju sabiedrību "Augstsprieguma tīkls", kā arī elektroenerģijas sadales un pārvades sistēmas lietotājus.

4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektos iekļautais regulējums nodrošina tiesisko regulējumu, kas paredz iespēju šajā specifiskajā situācijā sadales un pārvades sistēmas operatoram pārskatīt izmaksu izmaiņas īsākā termiņā salīdzinājumā ar spēkā esošo regulējumu. Minētais regulējums, lai gan palielina administratīvo slogu sistēmas operatoriem, tomēr ir izņēmuma rakstura un plašākas sabiedrības interesēs un paliekošu slogu ilgtermiņā nerada.

III. Cita informācija

Pārskats par Grozījumu projektos iekļautajiem metodiskajiem risinājumiem

1) Atļauto ieņēmumu aprēķināšana

Nemot vērā, ka atļautos ieņēmumus elektroenerģijas sadales un pārvades sistēmas operators atgūst, sniedzot elektroenerģijas sadales un pārvades sistēmas pakalpojumu par Regulatora noteiktajiem tarifiem, Grozījumu projektos paredzēts, ka pārskatītās tarifu vērtības sistēmas operatori varēs piemērot no 2024.gada 1.janvāra.

2) Diferencēto tarifu struktūras pārskatīšana

Esošā situācija elektroenerģijas tirgū ir mainījusi elektroenerģijas lietotāju paradumus, kas ietekmē elektroenerģijas patēriņu un ražošanas struktūru, kam ir būtiska ietekme uz elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru un līdz ar to arī uz elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifiem.

Spēkā esošais metodiskais ietvars šobrīd ļauj elektroenerģijas sadales sistēmas operatoram pārskatīt diferencēto tarifu struktūru, ja elektroenerģijas sadales sistēmas operators konstatējis būtiskas izmaiņas elektroenerģijas patēriņā vai ražošanas struktūrās, un atgūt plānotos ieņēmumus Lēmumā Nr.65 noteiktajā regulatīvajā periodā, pirms tam veicot publisko konsultāciju. Sadales grozījumu projekts paredz elektroenerģijas sadales sistēmas operatora tiesības šajos specifiskajos apstākļos iesniegt Regulatoram jauno diferencēto tarifu struktūru īsākā termiņā nekā to paredz esošais regulējums, proti ne vēlāk kā līdz šā gada 27.novembrim. Pirms jaunās diferencēto tarifu struktūras iesniegšanas Regulatoram līdz 2023.gada 27.novembrim sadales sistēmas operatoram ir jāveic publiskā konsultācija par tarifu struktūras izmaiņām Lēmumā Nr.65 noteiktajam regulatīvajam periodam.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

1. pielikums
Konsultāciju dokumentam par
grozījumiem elektroenerģijas sadales un
pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu
aprēķināšanas metodikās

13.10.2023.

Nr. (prot. Nr.40,1)

Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 28.novembra lēmumā Nr.1/41 “Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika”

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 28.novembra lēmumā Nr.1/41 “Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis, 2022, 232.nr.) šādus grozījumus:
 - 1.1. papildināt lēmumu ar 64.¹, 64.², 64.³ un 64.⁴ punktu šādā redakcijā:

“64.¹ Ar regulatora 2023.gada 22.maija lēmumu Nr.65 “Par akciju sabiedrības “Sadales tīkls” elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifiem” apstiprināto tarifu pirmais tarifu periods ir seši mēneši.

64.².Akciju sabiedrība “Sadales tīkls” līdz 2023.gada 10.novembrim iesniedz regulatoram informāciju par pirmā tarifu perioda regulatīvā rēķina atlikumu un tā pamatojumu, kas noteikts atbilstoši šīs metodikas [26.](#) un [27.punktam](#).

64.³ Akciju sabiedrībai “Sadales tīkls” saskaņā ar šīs metodikas 30.punktu paredzot noteikto plānoto ieņēmumu korekciju no 2024.gada 1.janvāra, ir tiesības veikt lietotājiem nodotā elektroenerģijas daudzuma un atļautās jaudas korekciju, iesniedzot regulatoram precizētu elektroenerģijas daudzuma un atļautās jaudas prognozi un pamatojošo informāciju līdz 2023.gada 27.novembrim.

64.⁴ Akciju sabiedrībai “Sadales tīkls” saskaņā ar šīs metodikas 55.punktu ir tiesības veikt izmaiņas diferencēto tarifu struktūrā no 2024.gada 1.janvāra, iesniedzot regulatoram jauno diferencēto tarifu struktūru ne vēlāk kā līdz 2023.gada 27.novembrim. Pirms jaunās diferencēto tarifu struktūras iesniegšanas akciju sabiedrība “Sadales tīkls” veic minētās tarifu struktūras publisko konsultāciju.”
2. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

13.10.2023.

Nr. (prot. Nr.40,1)

Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 29.augusta lēmumā Nr.1/18 “Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika”

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 29.augusta lēmumā Nr.1/18 “Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis, 2022, 168.nr.) šādus grozījumus:
 - 1.1. papildināt lēmumu ar 69.¹, 69.², un 69.³ punktu šādā redakcijā:

“69.¹ Ar regulatora 2023.gada 22.maija lēmumu Nr.64 “Par akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls” elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem” apstiprināto tarifu pirmais tarifu periods ir seši mēneši.

69.² Pārvades sistēmas operators līdz 2023.gada 10.novembrim iesniedz regulatoram informāciju par pirmā tarifu perioda regulatīvā rēķina atlikumu un tā pamatojumu, kas noteikts atbilstoši šīs metodikas [28.](#) un [29.punktam](#).

69.³ Pārvades sistēmas operatoram, paredzot noteikto plānoto ieņēmumu korekciju no 2024.gada 1.janvāra, ir tiesības regulatīvajā rēķinā iekļaut uzkrāto pārslodzes ieņēmumu daļu pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksu segšanai.”
 2. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.